

УДК 004.942

С. Я. Пікневич, В. Б. Репета, В. М. Сеньківський
Українська академія друкарства

**БАГАТОРІВНЕВА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ
НАНЕСЕННЯ НА ЕТИКЕТКУ ТАКТИЛЬНИХ ШРИФТІВ
ТА ЗНАКІВ ТРАФАРЕТНИМИ УФ-ЛАКАМИ**

Створено багаторівневу модель факторів, упорядкованих за важливістю впливу на технологічний процес нанесення тактильних шрифтів і знаків трафаретним способом друку.

Ключові слова: орієнтований граф, ітераційний аналіз, бінарна матриця досяжності, трафаретний спосіб друку, УФ-лак.

За прогнозами компанії Smithers Pira світовий ринок виробництва етикеткової продукції до 2017 року може досягти 43,4 млрд доларів США, отож з урахуванням обсягів виробництва 2012 р. у середньому щорічний приріст буде складати приблизно 4% [3]. Зростання ринку етикетки можна пояснити тим, що упродовж останніх років спостерігається збільшення ролі соціально-економічних чинників, розробляються нові технології й матеріали, з'являються новітні споживчі тенденції. Саме тенденції, що намітилися, дають поштовх, окрім іншого, до розвитку поліграфічної промисловості, і за аналізом тієї ж компанії прогнозується збільшення випуску етикетки флексографічним та цифровим способами друку. Тенденція зниження застосування трафаретного друку дещо вирівнюється при комбінуванні ротаційного трафаретного друку з флексографією, адже завдяки цьому флексографічним відбиткам надаються нові якості. З допомогою такого комбінування на етикетковій продукції при нанесенні УФ-лаків можна створювати рельєфні фактурні рисунки, а також наносити тактильні шрифти і знаки для людей з вадами зору.

Технологічний процес трафаретного друку, як і будь-який інший, — це система, яку складає сукупність елементів, певним чином зв'язаних між собою. Важливим для системного аналізу є визначення структури системи, тобто сукупності зв'язків між її елементами, що відображають їх взаємодію. Для цього можна застосувати загальний опис, який дозволяє визначити в найзагальніших поняттях її складові елементи і добре відтворюється на базі теорії графів [2].

У роботі [1] проведено аналіз технологічного процесу трафаретного нанесення тактильних шрифтів і знаків та визначено фактори, від впливу яких залежать якісні геометричні показники їх елементів. Сукупність таких факторів становить деяку множину $F = \{f_1, f_2, \dots, f_n\}$. Виберемо з цієї сукупності підмножину $F_1 \in F$ найбільш суттєвих, надамо їм мнемонічну назву:

- f_1 — поверхнева енергія задрукованого матеріалу (ПЕ);
- f_2 — поверхневий натяг УФ-лакової композиції (ПН);

- f_3 — в'язкість УФ-лакової композиції (ВЛ);
 f_4 — характеристика графетної форми (ТФ);
 f_5 — вбирна здатність задрукованого матеріалу (ВЗ);
 f_6 — температура УФ-лакової композиції (ТЛ);
 f_7 — розтікання УФ-лакової композиції (РЛ);
 f_8 — параметри друкарського контакту (ТП);
 f_9 — швидкість друкування (ШВ).

Підмножину вибраних факторів та можливі взаємозв'язки між ними подамо у вигляді орієнтовного графа (рис. 1).

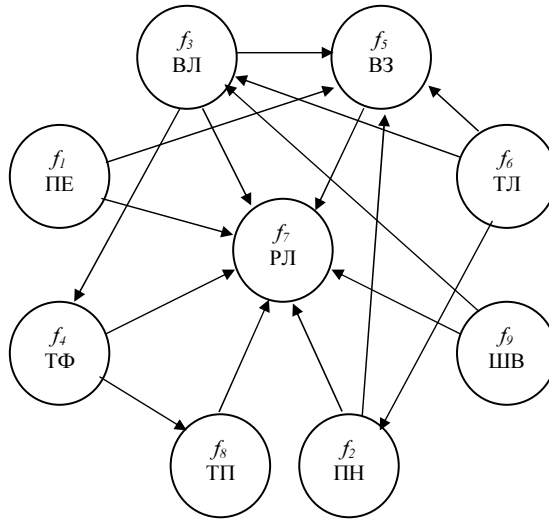

Рис. 1. Граф зв'язків між факторами

На основі наведеного графа сформуємо бінарну матрицю досяжності з урахуванням умови: $(I+V)^{n-1} \leq (I+V)^n = (I+V)^n + I$. Побудова такої матриці зводиться до заповнення таблиці, у якій елементи бінарної системи визначаються наступним чином:

$$v_{i,j} = \begin{cases} 1, & \text{якщо з вершини } i \text{ можна потрапити у вершину } j \\ 0, & \text{в іншому випадку} \end{cases}$$

	f_1	f_2	f_3	f_4	f_5	f_6	f_7	f_8	f_9
f_1	1	0	0	0	1	0	1	0	0
f_2	0	1	0	0	1	0	1	0	0
f_3	0	0	1	1	1	0	1	1	0
f_4	0	0	0	1	0	0	1	1	0
f_5	0	0	0	0	1	0	1	0	0
f_6	0	1	1	1	1	1	1	1	0
f_7	0	0	0	0	0	0	1	0	0
f_8	0	0	0	0	0	0	1	1	0
f_9	0	0	1	1	1	0	1	1	1

Вершина f_j досягається з вершини f_i , якщо в орієнтовному графі (див. рис. 1) існує шлях, який приводить із вершини f_j до вершини f_i (у такому випадку вершина вважається досягнутою). Нехай підмножина таких вершин $R(f_i)$, а вершина f_j є попередницею вершини f_i при досягненні f_i з вершини f_j . Підмножину вершин попередниць позначимо як $P(f_i)$ [1]. Перетин підмножин досягнутих вершин і вершин-попередниць позначимо як

$$R(f_i) \cap P(f_i) = R(f_i).$$

Вершини такої підмножини не досягаються з вершин множини F_1 , що залишилися, і вона визначає деякий рівень пріоритетності дії факторів, які відповідають таким вершинам. При цьому має виконуватися додаткова умова: $P(f_i) = R(f_i)$.

При виконанні вищенаведених дій отримуємо перший рівень ієрархії факторів. Для його визначення будуємо табл. 1, з якої випливає, що підмножина $R(f_i)$ — це номери одиничних елементів відповідних рядків матриці досяжності, підмножина $P(f_i)$ — номери одиничних елементів стовпців матриці, а підмножина — логічний перетин елементів підмножин $R(f_i)$ і $P(f_i)$.

Таблиця 1

Ітераційний аналіз бінарної матриці досяжності

i	$S(f_i)$	$P(f_i)$	$S(f_i) \cap P(f_i)$
1	1, 5, 7	1	1
2	2, 7	2, 6	2
3	3, 4, 5, 7	3, 6, 9	3
4	4, 5, 7, 8	3, 4, 6, 9	4
5	5, 7	1, 2, 3, 5, 6, 9	5
6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	6	6
7	7	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	7
8	7, 9	4, 6, 8, 9	8
9	3, 4, 5, 7, 8, 9	9	9

Рівність $P(f_i)=R(f_i)$, тобто збіжність номерів факторів у першому, шостому і дев'ятому рядках, виконується для факторів f_1 (поверхнева енергія задрукованого матеріалу), f_6 (температура УФ-лакової композиції) та f_9 (швидкість друкування), які й будуть факторами першого рівня нашої моделі.

Відповідно до методу структурування з таблиці вилучаємо рядки з номерами 1, 6, 9 і викреслюємо цифри 1, 6, 9 з усіх решти рядків. Як результат одержуємо табл. 2, яку використовуємо для визначення другого рівня ієрархії. При цьому рівність $P(f_i)=R(f_i)$ виконується для факторів f_2 (в'язкість УФ-лаку) і f_3 (поверхневий натяг УФ-лаку) — другий рівень ієрархії.

Дотримуючись попереднього алгоритму проведення дій, одержуємо для третього рівня фактори f_5, f_4 , для четвертого рівня — f_8 , а для п'ятого — f_7 .

Таблиця 2

Другий ітераційний аналіз бінарної матриці досяжності

i	$S(f_i)$	$P(f_i)$	$S(f_i) \cap P(f_i)$
2	2, 7	2	2
3	3, 4, 5, 7	3	3
4	4, 7, 8	3, 4	4
5	5, 7	2, 3, 5	5
7	7	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8	7
8	7, 8	4, 6, 8	8

За результатами здійсненого аналізу побудовано модель факторів впливу на процес нанесення тактильних шрифтів і знаків трафаретними УФ-лаками (рис. 2).

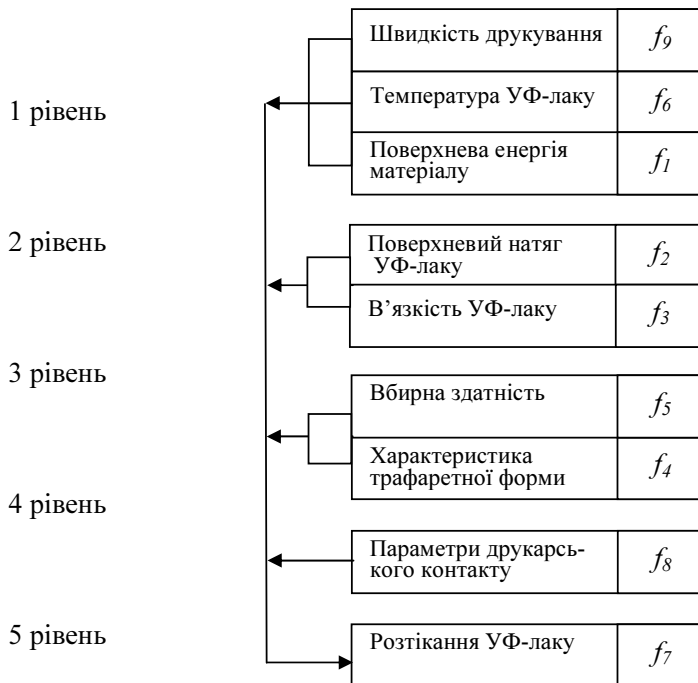

Рис. 2. Багаторівнева модель факторів впливу на процес нанесення тактильних шрифтів і знаків трафаретними УФ-лаками

Отже, проведені дії з елементами орієнтованого графа дозволили одержати багаторівневу структуровану модель, яка виявляє пріоритетність впливу факторів на технологічний процес трафаретного друку тактильних шрифтів і знаків УФ-лаковими композиціями.

Розроблена модель дає можливість оптимізувати технологічний процес трафаретного способу нанесення УФ-лакових композицій і розробити автоматизовану систему контролю та керування геометричними параметрами тактильних елементів у процесі друкування.

1. Пікневич С. Фактори якості нанесення тактильних шрифтів та знаків трафаретними УФ-лаковими композиціями / С. Пікневич, В. Репета // Комп'ютерні технології друкарства : зб. наук. праць. — Львів : УАД, 2013. — № 30. 2. Саати Т. Принятие решений (Метод анализа иерархий) / Т. Саати. — М. : Радио и связь, 1993. — 278 с. 3. Global Labels and Release Liners to reach \$43.4 billion by 2017 [Електронний ресурс]. — [25 April 2013]. — Режим доступу : <https://www.smitherspira.com/market-reports/global-labels-and-release-liners-to-reach-43-4-billion-by-2017.aspx>. — [Загол. з екрана].

МНОГОУРОВНЕВАЯ МОДЕЛЬ ПРОЦЕССА НАНЕСЕНИЯ НА ЭТИКЕТКУ ТАКТИЛЬНЫХ ШРИФТОВ И ЗНАКОВ ТРАФАРЕТНЫМИ УФ-ЛАКАМИ

Создана многоуровневая модель факторов, упорядоченных по важности влияния на технологический процесс нанесения тактильных шрифтов и знаков трафаретным способом печати.

A MODEL OF THE PROCESS OF SCREEN PRINTING UV-VARNISH OF APPLYING TACTILE FONTS AND SIGNS ON LABEL

A model of the hierarchy of the factors ranked by the importance of impact on the screen printing process of coating tactile fonts and signs.

УДК 655.3:681.5

Р. В. Казьмірович, О. Р. Казьмірович

Українська академія друкарства

ВИБІР ЗАКОНУ РОЗПОДІЛУ ПОХИБОК СУМІЩЕННЯ ФАРБ НА АРКУШЕВИХ ДРУКАРСЬКИХ МАШИНАХ ЗА ТОЧНІСНИМИ ЗАКОНОМІРНОСТЯМИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

Здійснено аналіз та уточнено закон розподілу похибок суміщення фарб на аркушевих друкарських машинах за точнісними закономірностями технологічного процесу.

Ключові слова: точність, суміщення фарб, аркушеві друкарські машини, розподіл похибок суміщення фарб.

На поліграфічних підприємствах часто необхідно вирішувати питання, пов'язані з оцінкою технологічних параметрів роботи аркушевих друкарських машин (АДМ). Така потреба виникає при встановленні нового обладнання,